

Sygn. akt I C 1468/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie w I Wydziale Cywilnym w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR del. Marcin Borcuch

Protokolant: sek. sąd. Piotr Brodowski

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2017 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa A. J., S. O. (1), T. O. (1) i P. O.

przeciwko (...) W.

o zapłatę

- 1. zasądza od (...) W. na rzecz A. J. kwotę 844 364,50 (osiemset czterdzieści cztery tysiące trzysta sześćdziesiąt cztery 50/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 września 2017 roku do dnia zapłaty;**
- 2. zasądza od (...) W. na rzecz S. O. (1) kwotę 844 364,50 (osiemset czterdzieści cztery tysiące trzysta sześćdziesiąt cztery 50/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 września 2017 roku do dnia zapłaty;**
- 3. zasądza od (...) W. na rzecz T. O. (1) kwotę 844 364,50 (osiemset czterdzieści cztery tysiące trzysta sześćdziesiąt cztery 50/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 września 2017 roku do dnia zapłaty;**
- 4. zasądza od (...) W. na rzecz P. O. kwotę 844 364,50 (osiemset czterdzieści cztery tysiące trzysta sześćdziesiąt cztery 50/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 września 2017 roku do dnia zapłaty;**
- 5. oddala powództwa A. J., S. O. (1), T. O. (1) i P. O. w pozostałym zakresie;**
- 6. dokonuje stosunkowego rozdzielenia kosztów pomiędzy powódką A. J., a pozwanym (...) W. w ten sposób, że powódka ponosi koszty w wysokości 33,36 %, a pozwany ponosi koszty w wysokości 66,64 %, pozostawiając szczegółowe wyliczenie kosztów referendarzowi sądowemu;**
- 7. dokonuje stosunkowego rozdzielenia kosztów pomiędzy powódką S. O. (1), a pozwanym (...) W. w ten sposób, że powódka ponosi koszty w wysokości 33,36 %, a pozwany ponosi koszty w wysokości 66,64 %, pozostawiając szczegółowe wyliczenie kosztów referendarzowi sądowemu**
- 8. dokonuje stosunkowego rozdzielenia kosztów pomiędzy powódką T. O. (1), a pozwanym (...) W. w ten sposób, że powódka ponosi koszty w wysokości 33,36 %, a pozwany ponosi koszty w wysokości 66,64 %, pozostawiając szczegółowe wyliczenie kosztów referendarzowi sądowemu**
- 9. dokonuje stosunkowego rozdzielenia kosztów pomiędzy powodem P. O., a pozwanym (...) W. w ten sposób, że powód ponosi koszty w wysokości 33,36 %, a pozwany ponosi koszty w wysokości 66,64 %, pozostawiając szczegółowe wyliczenie kosztów referendarzowi sądowemu**

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 11 marca 2013 r. powodowie A. J., S. O. (1), T. O. (1) i P. O. reprezentowani przez pełnomocnika wnieśli przeciwko (...) W. oraz Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Wojewodę (...) o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powodów odszkodowania w łącznej kwocie nie niższej niż 1 000 000 zł z tytułu szkody rzeczywistej, jaką ponieśli w związku ze zwłoką w rozpoznaniu wniosku E. O. i B. O. o ustanowienie prawa własności czasowej dla nieruchomości (...) przy ul. (...) (obecnie Al. (...)) ozn. hip. Nr (...), a więc w związku z zaniechaniem wydania w okresie od dnia 15 lutego 1949 r. do dnia 26 maja 1990 r. przez pozwany Skarb Państwa, natomiast w okresie od dnia 27 maja 1990 r. do dnia 8 listopada 2012 r. przez pozwane (...) W., decyzji administracyjnej w przedmiocie rozpoznania przedmiotowego wniosku dekretowego poprzedników prawnych powodów, tj. poprzez pozbawienie powodów możliwości uzyskania prawa użytkowania wieczystego gruntu nieruchomości, w tym zasądzenie na rzecz: A. J. kwoty 250 000 zł; S. O. (1) kwoty 250 000 zł; T. O. (1) kwoty 250 000 zł oraz P. O. kwoty 250 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia następnego po dniu wydania wyroku do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych (pozew k. 2-3).

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że są następcami prawnymi byłych właścicieli nieruchomości (...) przy ul. (...) (obecnie Al. (...)) ozn. hip. Nr (...). Powodowie domagają się naprawienia szkody spowodowanej zaniechaniem organów administracji publicznej w rozpoznaniu wniosku o ustanowienie prawa własności czasowej. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że wniosek o ustanowienie prawa własności czasowej nieruchomości (wniosek dekretowy) został złożony przez dotychczasowych właścicieli w dniu 15 lutego 1949 r., zaś jego rozpoznanie nastąpiło dopiero na podstawie odmownej decyzji Prezydenta (...) W. z dnia 8 listopada 2012 r. nr (...), a więc po upływie 63 lat. Jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia strona powodowa wskazała art. 417 k.c. w jego aktualnym brzmieniu. Powodowie podnieśli również, że zdarzenie wyrządzające szkodę w postaci zaniechania, zarówno dla pozwanego Skarbu Państwa jak i pozwanego (...) W., ustało dopiero w momencie wydania decyzji dekretowej i rozpoznania wniosku dekretowego. W ocenie powodów w tym momencie roszczenie powodów w stosunku do obu pozwanych powstało i stało się wymagalne, jak również rozpoczął bieg termin przedawnienia roszczenia. Szkada została utożsamiona przez stronę powodową z nieuzyskaniem przez powodów prawa użytkowania wieczystego (uzasadnienie pozwu k. 4-19).

W odpowiedzi na pozew z dnia 10 maja 2013 r. pozwane (...) W. zastępowane przez pełnomocnika wniosło o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanego (...) W. kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odpowiedź na pozew k. 170-170v).

Pozwane (...) W. zakwestionowało zasadność zgłoszonego przez powodów roszczenia zarówno, co do zasady jak i wysokości, podnosząc nadto zarzut przedawnienia (uzasadnienie odpowiedzi na pozew k. 170v-173).

Pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Wojewodę (...) w odpowiedzi na pozew złożonej w dniu 31 maja 2013 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego Skarbu Państwa kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (odpowiedź na pozew k. 181-182).

W ocenie pozwanego Skarbu Państwa, zaprezentowanej w uzasadnieniu odpowiedzi na pozew, powodowie nie wykazali żadnej z przesłanek odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa (art. 417 k.c.), zaś samo powództwo jako oczywiście bezzasadne powinno i wymaga oddalenia a limine. Z ostrożności procesowej pozwany Skarb Państwa podniósł również zarzut przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody, w zakresie w jakim nie wygasło na podstawie art. 6 ustawy o odpowiedzialności Państwa oraz zarzut przyczynienia się poszkodowanych do powstania szkody. Ostatecznie strona pozwana zakwestionowała powództwo co do zasady, jak również co do wysokości (uzasadnienie odpowiedzi na pozew k. 182-189).

Wyrokiem z dnia 3 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo oraz obciążył powodów obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz każdego z pozwanych (wyrok k. 265).

Sąd Apelacyjny w Warszawie na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 3 lutego 2014 r. wyrokiem z dnia 22 października 2014 r. uchylił zaskarżony wyrok w punkcie I w części oddalającej powództwo oraz w punkcie II w części rozstrzygającej o kosztach procesu w stosunku do (...) W. i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu za instancję odwoławczą oraz oddalił apelację w pozostałej części i nie obciążył powodów obowiązkiem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym na rzecz pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Wojewodę (...) (wyrok k. 366-367).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, iż oddalenie powództwa nastąpiło bez właściwej analizy przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej (...) W. na skutek błędnego uwzględnienia zarzutu przedawnienia roszczeń i niedostrzeżenia, iż ustanowienie użytkownika wieczystego gruntu na rzecz podmiotu trzeciego było jedynie jednym z ogniw w realnym wieloczłonowym związku przyczynowym, a więc doszło do nierozpoznania istoty sprawy. Zachodzi zatem konieczność zbadania, czy w okresie kiedy obowiązek rozpoznania wniosku dekretowego stał się obowiązkiem (...) W., wniosek o ustanowienie użytkownika wieczystego mógł być uwzględniony. Dopiero po pozytywnym przesądzeniu tej kwestii koniecznym będzie przeprowadzenie postępowania dowodowego w celu ustalenia wysokości poniesionej przez powodów szkody (uzasadnienie wyroku k. 375-391).

Sąd Najwyższy w dniu 10 grudnia 2015 r. na skutek skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 października 2014 r. w zakresie w jakim oddalił apelację powodów postanowił odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i odstąpił od obciążenia skarżących kosztami postępowania kasacyjnego (postanowienie k. 537-538v).

W piśmie złożonym na rozprawie w dniu 29 sierpnia 2017 r. powodowie sprecyzowali żądanie pozwu w ten sposób, że wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) W. na rzecz powodów odszkodowania w łącznej kwocie 5 068 441 zł, w tym na rzecz A. J. kwoty 1 267 110,25 zł; S. O. (1) kwoty 1 267 110,25 zł; T. O. (1) kwoty 1 267 110,25 zł; P. O. kwoty 1 267 110,25 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia następnego po dniu wydania wyroku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych (pismo k. 776-776v).

Na rozprawie w dniu 29 sierpnia 2017 r. pełnomocnik pozwanego (...) W. poparł dotychczasowe stanowisko w sprawie, wniósł o oddalenie powództwa również w kształcie rozszerzonym oraz o zasądzenie kosztów od każdego z powodów na rzecz pozwanego (e-protokół z dnia 29 sierpnia 2017 r. 01:17:59-01:19:25 skrócony k. 782).

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Nieruchomość hipoteczna ozn. hip. Nr (...), położona w W. przy ul. (...) (obecnie Al. (...)) stanowiła współwłasność E. i B. małżonków O. (dowód: zaświadczenie Sądu Grodzkiego w Warszawie z dnia 7 lutego 1949 r. k. 42).

Nieruchomość (...) przy ul. (...) została objęta działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy. Z dniem 21 listopada 1945 r. tj. z dniem wejścia w życie dekretu, nieruchomości (...), w tym grunt przedmiotowej nieruchomości, na podstawie art. 1 w/w dekretu przeszły na własność gminy (...) W.. Grunt poprzedników prawnych powodów został objęty w posiadanie przez gminę (...) W. w dniu 16 sierpnia 1948 r. tj. z dniem ogłoszenia w Dz. U. Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego (...) W. Nr(...) z dnia 16 sierpnia 1948 r. Od 1950 r. z chwilą likwidacji gmin przeszedł na własność Skarbu Państwa. Następnie powyższy grunt stał się z dniem 27 maja 1990 r. z mocy prawa własnością Gminy (...). Natomiast w myśl art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju (...) W. Dz. U. z 2002 r., Nr 41, poz. 361 z późn. zm.) przedmiotowy grunt stanowi własność (...) W. (okoliczności bezsporne dowód: wyciąg z Dziennika Urzędowego Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego (...) W. z dnia 16 sierpnia 1948 r., nr 20 k. 39-41).

W dniu 15 lutego 1949 r. byli właściciele nieruchomości: E. i B. O. złożyli w trybie art. 7 ust. 1 dekretu wniosek o przyznanie prawa własności czasowej (obecnie użytkowania wieczystego) do gruntu nieruchomości (...) położonej przy ul. (...) nr hip. (...) (dowód: wniosek k. 43).

Spadek po E. O. zmarłym w dniu 4 sierpnia 1963 r. na podstawie ustawy – nabyła żona B. O. w 2/8 częściach spadku i synowie T. O. (2) i J. O. po 3/8 części spadku każdy z nich, z wyłączeniem udziału spadkodawcy w majątku wspólnym, który to udział dziedziczą synowie T. O. (2) i J. O. po 1/2 części spadku każdy z nich (dowód: postanowienie Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy IV Wydział Cywilny z dnia 15 maja 2002r., sygn. akt IV Ns 392/02 k. 47).

Spadek po B. O. zmarłej w dniu 14 marca 1967 r. na podstawie ustawy – nabyli synowie T. O. (2) i J. O. po 1/2 części spadku każdy z nich (dowód: postanowienie Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy IV wydział Cywilny z dnia 15 maja 2002r., sygn. akt IV Ns 392/02 k. 47).

Spadek po J. O. zmarłym w dniu 12 grudnia 1997 r. na podstawie ustawy nabyły: córka A. J. z d. O. oraz żona S. O. (2) z d. M. po 1/2 części spadku każda z nich (dowód: postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie I Wydział Cywilny z dnia 6 grudnia 2007 r. sygn. akt I Ns 874/07 k. 48).

Spadek po T. O. (2) zmarłym w dniu 29 grudnia 2004 r. na podstawie ustawy nabyli: żona T. O. (1) i syn P. O. po 1/2 części spadku każde z nich (dowód: postanowienia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy I Wydział Cywilny z dnia 21 grudnia 2007 r., sygn. akt I Ns 919/07 – k. 49).

Spadek po E. O. oraz B. O. przysługuje: P. O. w 1/4 części; A. J. w 1/4 części; T. O. (1) w 1/4 części ; S. O. (1) w 1/4 części.

Nieruchomość (...) przy ul. (...) objęta była ogólnym planem zabudowania (...) W., zatwierdzonym przez Ministerstwo Robót Publicznych dnia 11 sierpnia 1931 r. Ogólny plan zabudowania (...) W., zatwierdzony przez Ministerstwo Robót Publicznych dnia 11 sierpnia 1931 r. przewidywał dla przedmiotowej nieruchomości zabudowaną zawartą o 5 kondygnacjach i 70 % pow. zabudowy. Następnie nieruchomość objęta była planem zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonego uchwałą Prezydium Rady Narodowej (...) W. Nr (...) z dnia 31 stycznia 1961 r., zgodnie z którym, w przeważającej części w strefie opisanej jako „zaplecze samochodów”, a w pozostałej części w strefie terenu ulicznego. Dalej nieruchomość objęta została miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego rejonu (...) (uchwała Rady (...) W. nr (...) z dnia 27 stycznia 2011r., zgodnie z którym działka nr (...) znajduje się na terenie oznaczonym symbolem (...) – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, usługowej i biurowej z usługami w parterach pierzei ulicznych. Działka nr (...) znajduje się na terenie oznaczonym symbolem (...) – teren drogi publicznej – Al. (...) (dowód: opinia geodety S. S. (1) z dnia 26 lutego 2013 r., decyzja Prezydenta (...) W. z dnia 8 listopada 2012r. nr (...) k. 66-68).

W skład dawnej nieruchomości (...) położonej przy ul. (...) wchodzi obecnie części działki ewidencyjnej nr (...) o powierzchni 389 m⁽²⁾ stanowiąca część drogi publicznej oraz działki ewidencyjnej nr (...) o pow. 595 m⁽²⁾ z obrębu (...) znajdującej się w użytkowaniu wieczystym właścicieli wykupionych lokali w budynku przy ul. (...), obie będące własnością (...) W. (dowód: opracowanie geodezyjne geodety upraw. S. S. z dnia 22 grudnia 2010r. k. 52-65, uzasadnienie decyzji k. 66-68, wydruk z księgi wieczystej Nr (...) k. 77-122).

Pismem z dnia 22 kwietnia 1991 r. T. O. (2) zwrócił się do Urzędu Dzielnicy (...) w W. z wnioskiem o odszkodowanie za działkę gruntu przejętego przez Państwo na mocy Dekretu z 1945 r. jako spadkobierca po E. i B. O., byłych współwłaścicieli nieruchomości położonej przy ul. (...) nr hip. (...). W odpowiedzi z dnia 29 kwietnia 1991 r. Urząd Dzielnicy (...) w W. poinformował o braku aktów prawnych regulujących właściwość i tryb załatwiania spraw z roszczeń z tytułu przejęcia przez Państwo nieruchomości (...), w związku z czym Urząd prowadzi jedynie rejestrację wpływających wniosków i zastrzeżeń wraz z kompletowaniem dokumentacji, celem sprawniejszego rozpatrywania spraw – po ukazywaniu się stosownych przepisów (dowód: pismo k. 50, odpowiedź k. 51).

W dniu 24 października 1996 r. (...) W. zawarło ze spółką (...) S.A. umowę ustanowienia użytkowania wieczystego gruntu dawnej nieruchomości (...) przy ul. (...) i przeniesienia własności budynku. Następnie spółka która nabyła

nieruchomość, wybudowała na niej budynek usługowo-biurowo-mieszkalny, a następnie zbyła powstałe lokale na rzecz osób trzech (wydruk z księgi wieczystej Nr (...) k. 77-122).

Decyzją Nr (...) z dnia 8 listopada 2012 r., po rozpoznaniu wniosku dekretowego B. i E. O. z dnia 15 lutego 1949 r. o przyznanie prawa własności czasowej do gruntu położonego w W. przy ul. (...) hip. Nr (...), odmówiono następcom prawnym wnioskodawców A. J., S. O. (1), T. O. (1), P. O. ustanowienia prawa użytkowania wieczystego do gruntu położonego w W. przy ul. (...), stanowiącego działki ewidencyjne: nr (...) z obrębu (...) oraz nr (...)z obrębu (...) z uwagi na wystąpienie przesłanek uniemożliwiających jego uwzględnienie, tj. fakt, iż działka (...) znajduje się w użytkowaniu wieczystym właścicieli lokali w budynku przy Al. (...), zaś działka (...) stanowi część drogi publicznej. W uzasadnieniu decyzji Prezydent (...) W. zaznaczył, że gdyby nie wystąpiły wskazane okoliczności spadkobiercy dawnych współwłaścicieli mogliby korzystać z gruntu (działki (...)) w sposób zgodny z jego aktualnym przeznaczeniem w planie miejscowym (dowód: decyzja k. 66-68).

Wartość prawa użytkowania wieczystego części działki ewidencyjnej nr (...) z obrębu (...) stanowiącej dawną nieruchomość hipoteczną nr hip. (...) zgodnie z jej stanem na dzień 24 października 1996 r. i według cen aktualnych wynosi 3 377 458 zł (dowód: opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego T. G. k. 585-625, opinia uzupełniająca biegłego rzeczoznawcy majątkowego T. G. k. 685-701).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie okoliczności bezspornych pomiędzy stronami, wymienionych wyżej niekwestionowanych przez strony dokumentów oraz dowodu z opinii i opinii uzupełniającej biegłego rzeczoznawcy majątkowego T. G..

Sąd oparł się na opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego T. G. oraz sporządzonej przez tego biegłego opinii uzupełniającej. W ocenie Sądu Okręgowego opinie biegłego rzeczoznawcy majątkowego T. G. sporządzone zostały rzetelnie w oparciu o całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, zgodnie z zasadami wiedzy i doświadczenia zawodowego biegłego. Opinie są precyzyjne, jak również w sposób dokładny i wyczerpujący odpowiadają na zadane biegłemu pytania. W ocenie Sądu biegły T. G. w czasie ustnych wyjaśnień złożonych na rozprawie w dniu 29 sierpnia 2017 r. odpowiedział na pytania stron, jak również ustosunkował się do zarzutów dotyczących opinii, potwierdzając prawidłowość ich sporządzenia.

Na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2016 r. Sąd na podstawie art. 227 k.p.c. oddalił w części wniosek strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii rzeczoznawcy majątkowego na okoliczność ustalenia wartości prawa użytkowania wieczystego do gruntu stanowiącego obecnie część działki (...) z dawnej nieruchomości hipotecznej, dla której prowadzona była księga hipoteczna nr (...), położona w W. przy ul. (...), obecnie Al. (...) według cen aktualnych w trzech wariantach w zakresie w jakim dotyczył on działki (...), albowiem Sąd doszedł do przekonania, że dowód ten dotyczy kwestii nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Wskazać trzeba, iż działka nr (...) została przeznaczona w latach 60-tych na drogę publiczną, dlatego też ewentualna szkoda w tym wymiarze nie pozostaje w związku przyczynowym z zachowaniem (...) W. dotyczącym rozpoznania wniosku dekretowego, a więc pozwane (...) W. nie ponosi odpowiedzialności za szkodę w zakresie dotyczącym działki nr (...).

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgodnie z treścią art. 386 § 6 k.p.c. ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiążą zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Nie dotyczy to jednak wypadku, gdy nastąpiła zmiana stanu prawnego.

W uzasadnieniu orzeczenia kasatoryjnego Sąd Apelacyjny w Warszawie wskazał, że co do zasady zgodzić się należy z powodami, iż zwłoka w wydaniu decyzji administracyjnych, od których uzależniona jest możliwość założonego sposobu korzystania z nieruchomości stanowi element ograniczenia prawa własności, który może być przyczyną powstania szkody (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2011 r. I CSK 200/10). W postanowieniu z dnia 12 marca 2010 r. III CZP 129/09 Sąd Najwyższy stwierdził, iż co do zasady zdarzeniem wyrządzającym szkodę może być trwające wiele lat zaniechanie wydania decyzji administracyjnej przewidzianej w art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26

października 1945 r. Przy zaniechaniu mającym charakter ciągly, zdarzenie wyrządzające szkodę trwa aż do chwili, gdy stan takiego bezprawnego zaniechania ustał (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2006 r. I CSK 222/06). Jeżeli chodzi o pozwany w sprawie I C 267/13 Skarb Państwa, w stosunku do którego powództwo zostało prawomocnie oddalone z uwagi na skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia, to trzeba zauważyć, że o zaniechaniu tego podmiotu w rozpoznaniu wniosku dekretowego, można było mówić jedynie w okresie od roku 1950 do 26 maja 1990 r.. Dekret z dnia 26 października 1945 r. wszedł w życie w czasie, w którym działał samorząd terytorialny i była własność komunalna. Z chwilą likwidacji samorządu terytorialnego na mocy ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. Nr 14, poz. 130) z polskiego systemu prawnego usunięte zostało pojęcie mienia komunalnego, a skomunalizowane na podstawie dekretu grunty (...) stały się na podstawie art. 32 ust. 2 tej ustawy własnością państwową. Skarb Państwa dopiero od 13 kwietnia 1950 r. (data wejścia w życie ustawy z dnia 20 marca 1950 r.) stał się właściwy do rozpoznania wniosków byłych właścicieli nieruchomości (...) (lub ich następców prawnych), złożonych na podstawie art. 7 ust. 1 dekretu o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) W., a dotyczących ustanowienia prawa użytkowania wieczystego (poprzednio prawa własności czasowej) gruntu. Oznacza to, że pozwany Skarb Państwa, poczynając od 13 kwietnia 1950 r., miał obowiązek rozpoznania wniosku dekretowego, lecz tego nie uczynił. Dopuścił się więc zaniechania w rozpoznaniu wniosku poprzedników prawnych powodów. Obowiązek rozpoznania wniosku dekretowego poprzedników prawnych powodów ciążyący na Skarbie Państwa ustał dopiero z dniem 27 maja 1990 r., kiedy to doszło do utworzenia samorządu terytorialnego mocą ustawy nowelizującej Konstytucję z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. Nr 16, poz. 94) i ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95). Zasadniczego podziału kompetencji między organy samorządu terytorialnego, a organy administracji rządowej z wyszczególnieniem spraw, które stanowią zadania własne gminy, dokonała ustawa z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 198), która weszła w życie w dniu 27 maja 1990 r. Od tej daty do zadań własnych gminy należy rozpoznawanie wniosków w sprawach wieczystego użytkowania na podstawie art. 7 ust. 2 dekretu w odniesieniu do gruntów, które stały się ponownie własnością komunalną.

Sąd Apelacyjny wskazał, że brak jest podstaw do uznania, iż (...) W. jest następcą prawnym (...) W., jako jednostki samorządu funkcjonującej w dacie wejścia w życie dekretu z dnia 26 października 1945 r. Oznacza to, iż występujące w niniejszej sprawie (...) W., może odpowiadać jedynie za własne zachowanie, w tym zaniechanie rozpoznania wniosku dekretowego poprzedników prawnych powodów w okresie od dnia 27 maja 1990 r. do dnia 8 listopada 2012 r..

Sąd Apelacyjny przypomniał, powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2006 r., I CSK 222/06, że przy zaniechaniu mającym charakter ciągly zdarzenie wyrządzające szkodę, od którego należy liczyć 10-letni termin przedawnienia, trwa aż do chwili, gdy stan takiego bezprawnego zaniechania ustał. Skoro stan zaniechania pozwanego (...) W. ustał z dniem rozpoznania wniosku, czyli z dniem 8 listopada 2012 r., kiedy to wydana została decyzja Prezydenta (...) W. odmawiająca ustanowienia użytkowania wieczystego gruntu, należącego do poprzedników prawnych powodów, to od tej daty należy liczyć bieg terminu przedawnienia, który w przedmiotowej sprawie nie upłynął przed dniem wniesienia powództwa.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego zbycie nieruchomości stanowiącej obecnie działkę (...) przy Al. (...) i przeznaczenie działki (...) na drogę publiczną, mają znaczenie dla oceny roszczeń odszkodowawczych powodów, bowiem są to zdarzenia, które przesądziły o niemożności uwzględnienia wniosku dekretowego, a więc o zaistnieniu szkody. Tym niemniej, winny być one ocenione również z punktu widzenia istnienia związku przyczynowego pomiędzy zaniechaniem w rozpoznaniu wniosku dekretowego, a szkodą powodów, polegającą na niemożności uzyskania użytkowania wieczystego gruntu. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 stycznia 2011 r. I CSK 200/10 zwłoka w wydaniu decyzji administracyjnych, od których uzależniona jest możliwość założonego sposobu korzystania z nieruchomości stanowi element ograniczenia prawa własności, który może być przyczyną powstania szkody. Nie jest to jednak jednoznaczne z wykazaniem przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, obejmujących zaistnienie szkody, związku przyczynowego pomiędzy nią i zdarzeniem, które ją wywołało oraz jej wysokości.

Sprzedż budynku i ustanowienie użytkowania wieczystego na rzecz podmiotu trzeciego w 1996 r. a więc przed rozpoznaniem wniosku dekretowego, kiedy to na pozwanym (...) W. spoczywał obowiązek rozpoznania tego wniosku, może w ocenie Sądu Apelacyjnego stanowić jedno z ogniw w realnym wieloczołowym związku przyczynowym. W sytuacji bowiem, gdy pewne zdarzenie stworzyło warunki powstania innych zdarzeń, z których dopiero ostatnie stało się bezpośrednią przyczyną szkody, odpowiedzialność cywilną może determinować taki związek wieloczołowy, w którym pomiędzy poszczególnymi ogniwami zachodzi zależność przyczynowa i każde ogniwo tego związku z osobna podlega ocenie z punktu widzenia kauzalności. Ani współprzyczyna szkody, ani przyczyna konkurencyjna w realnym wieloczołowym związku przyczynowym nie zwalnia od odpowiedzialności odszkodowawczej sprawcy (pierwotnego) zdarzenia szkodzącego, z którym związane jest dochodzone roszczenie (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2012 r. I CSK 27/12). Sąd Apelacyjny wskazał, że w niniejszej sprawie zachodzi zatem konieczność zbadania czy w okresie, kiedy to obowiązek rozpoznania wniosku dekretowego stał się obowiązkiem (...) W., wniosek o ustanowienie użytkowania wieczystego mógł być uwzględniony. Dopiero po pozytywnym przesądzeniu tej kwestii koniecznym będzie przeprowadzenie postępowania dowodowego w celu ustalenia wysokości poniesionej przez powodów szkody.

W niniejszej sprawie powodowie odpowiedzialność pozwanego (...) W. powiązali z blisko 63-letnim bezprawnym zaniechaniem rozpoznania wniosku złożonego przez ich poprzedników prawnych na podstawie art. 7 dekretu (...), w którym żądali oni ustanowienia własności czasowej (obecnie użytkowania wieczystego) do niezabudowanej nieruchomości położonej przy ul. (...) w W. (obecnie Al. (...)) stanowiącej przed wejściem w życie dekretu (...) własność ich poprzedników prawnych. Powodowie wskazali, że gdyby właściwe do rozpoznania wniosku dekretowego organy administracyjne działały w granicach prawa wniosek ten zostałby rozpoznany najpóźniej do dnia 16 sierpnia 1949 roku, a wówczas nie byłoby podstaw do odmowy jego uwzględnienia, ponieważ wówczas, jak również przez cały okres od momentu złożenia wniosku dekretowego do wydania decyzji dekretowej, możliwe było ustanowienie prawa własności czasowej gruntu, albowiem korzystanie z gruntu przez dotychczasowego właściciela dało się pogodzić z przeznaczeniem gruntu według planu zabudowania.

Zgodnie z art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Jak stanowi § 2 przytoczonego przepisu, jeżeli wykonywanie zadań z zakresu władzy publicznej zlecono, na podstawie porozumienia, jednostce samorządu terytorialnego albo innej osobie prawnej, solidarną odpowiedzialność za wyrządzoną szkodę ponosi ich wykonawca oraz zlecająca je jednostka samorządu terytorialnego albo Skarb Państwa.

Zwłoka organu, któremu powierzono wykonywanie władzy publicznej w załatwieniu sprawy w ustawowym terminie, może uzasadniać odpowiedzialność za szkodę spowodowaną przekroczeniem terminu. Jeżeli bowiem przepisy proceduralne wskazują terminy, w których określona sprawa powinna zostać rozpatrzona, to niedochowanie terminu ustawowego może wyrzucić skutek w postaci „wwiązania się” strony postępowania administracyjnego ze Skarbem Państwa lub jednostką samorządu terytorialnego, której zlecono wykonywanie zadań administracji publicznej w stosunek cywilnoprawny (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 28 września 1990 roku, III CZP 33/90, OSNC 1991/1/3). W uzasadnieniu postanowienia z dnia 12 marca 2010 roku (III CZP 129/09, LEX nr 583849) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż co do zasady zdarzeniem wyrządzającym szkodę może być trwające wiele lat zaniechanie wydania decyzji administracyjnej przewidzianej w art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 roku. Jak zaś wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 listopada 2006 roku (I CSK 222/06, LEX nr 421407) przy zaniechaniu mającym charakter ciągle zdarzenie wyrządzające szkodę trwa aż do chwili, gdy stan takiego bezprawnego zaniechania ustał.

Zgodnie z ogólną regułą rozkładu ciężaru dowodu w postępowaniu cywilnym wynikającą z art. 6 k.c., w przedmiotowej sprawie na powodzie spoczywał obowiązek wykazania przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego Skarbu Państwa, a więc zdarzenia szkodzącego, szkody, bezprawności zaniechania pozwanego oraz adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy doznaną szkodą a tym zaniechaniem. Podkreślić przy tym trzeba, że samo udowodnienie zwłoki w wydaniu decyzji administracyjnej nie jest jednoznaczne z wykazaniem tychże przesłanek (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 stycznia 2011 roku, I CSK 200.10, LEX 738076).

W sprawie bezspornym było, że należąca do poprzedników prawnych powodów nieruchomość hipoteczna o oznaczeniu nr. hip. (...) objęta była działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) W. (Dz. U. Nr 50, poz. 279), na podstawie którego grunt tej nieruchomości z dniem 21 listopada 1945 roku przeszedł na własność gminy (...) W.. W myśl art. 7 ust. 1 i 2 dekretu, dotychczasowy właściciel gruntu (...) mógł w ciągu 6 miesięcy od dnia objęcia w posiadanie gruntu przez gminę zgłosić wnioski o przyznanie mu na tym gruncie prawa wieczystej dzierżawy z czynszem symbolicznym lub prawa zabudowy za opłatą symboliczną. Gmina miała obowiązek uwzględnić taki wniosek, jeżeli korzystanie z gruntu przez dotychczasowego właściciela dało się pogodzić z przeznaczeniem gruntu według planu zabudowania, a jeżeli chodzi o osoby prawne - ponadto, gdy użytkowanie gruntu zgodnie z jego przeznaczeniem w myśl planu zabudowania nie pozostawało w sprzeczności z zadaniami ustawowymi lub statutowymi tej osoby prawnej. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 marca 2003 roku (III CZP 6/03, OSNC 2004/1/4), przewidziana w art. 7 ust. 1 i 2 dekretu dnia 26 października 1945 roku konstrukcja prawna kreuje istniejący po stronie gminy, a później państwa, cywilnoprawny obowiązek ustanowienia prawa własności czasowej, któremu to obowiązkowi odpowiadało cywilnoprawne uprawnienie majątkowe byłego właściciela gruntu do domagania się ustanowienia tego prawa. Podkreślić przy tym należy, że w świetle art. 68 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928 roku o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. Nr 36, poz. 341 ze zm.), organ administracji do którego złożono wnioski o ustanowienie prawa własności czasowej miał obowiązek rozpoznać sprawę w tym przedmiocie bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy.

Z ustalonych w sprawie okoliczności jednoznacznie wynika, że w dniu 15 lutego 1949 roku E. i B. O. złożyli wnioski o ustanowienie prawa własności czasowej nieruchomości oznaczonej nr hip. (...) z dochowaniem przewidzianego w dekrecie 6 – miesięcznego terminu. Niewątpliwie pomimo prawidłowego złożenia wniosku oraz istniejącego po stronie właściwego organu obowiązku jego rozpoznania nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia, wniosek nie został terminowo rozpoznany przez organy gminy, nie został on rozpoznany również ustawowym terminie w czasie, gdy jego rozpatrzenie znalazło się w kompetencjach najpierw Skarbu Państwa, a później (...) W.. Zdaniem Sądu, najpóźniej poczynając od 16 sierpnia 1949 roku do dnia 12 kwietnia 1950 roku trwała bezczynność funkcjonariuszy samorządowych, od 13 kwietnia 1950 roku do 26 maja 1990 r. bezczynność Skarbu Państwa, natomiast od dnia 27 maja 1990 r. do czasu wydania po raz pierwszy decyzji w przedmiocie wniosku dekretowego, tj. do dnia 8 listopada 2012 roku, trwała bezczynność (...) W., która była zarówno bezprawna, jak i zawiniona. Należy bowiem uznać, że co najmniej niedbalstwem było niewydanie w terminie określonym przez przepisy postępowania administracyjnego decyzji administracyjnej rozpoznającej wnioski poprzedników prawnych powodów o przyznanie prawa własności czasowej. Pozwany nie wykazał przy tym, aby istniały jakiegokolwiek okoliczności uniemożliwiające rozpoznanie przedmiotowego wniosku w terminie wskazanym w przepisach postępowania administracyjnego.

W ocenie Sądu w sprawie wykazane zatem zostało zaistnienie bezprawnego zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej, za które odpowiedzialność odszkodowawczą ponosi pozwany. Nie ulega wątpliwości, co zostało wskazane również przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu kasatoryjnego orzeczenia, że to pozwane (...) W. właściwe było od dnia 27 maja 1990 r. do rozpoznania wniosku dekretowego, czego nie uczyniło aż do 8 listopada 2012 roku. Uwzględnić należy również okoliczność, że pismem z dnia 22 kwietnia 1991 r., w chwili gdy właściwe do rozpadania wniosku dekretowego było (...) W., T. O. (2) zwrócił się do Urzędu Dzielnicy (...) w W. z wnioskiem o odszkodowanie za nieruchomość położoną przy ul. (...) oznaczonej nr hip. (...) przejętej przez Państwo na mocy Dekretu z 1945 r. jako spadkobierca po E. i B. O., jednak w odpowiedzi poinformowano go o braku regulacji prawnych dotyczących własności i trybu załatwiania spraw dotyczących nieruchomości (...), w związku z czym Urząd prowadził jedynie rejestrację wpływających wniosków i zastrzeżeń wraz z kompletowaniem dokumentacji, celem sprawniejszego rozpatrywania spraw – po ukazywaniu się stosownych przepisów. Ostatecznie (...) W. pomimo rejestracji wniosku i obowiązywania odpowiednich przepisów, będąc świadome istnienia zarówno wniosku dekretowego jak i roszczeń następców prawnych E. i B. O. do nieruchomości przy ul. (...) oznaczonej nr hip. (...), bo przecież dysponowało sporządzonym rejestrem roszczeń dekretowych, nie przeprowadziło sprawnie postępowania w sprawie wniosku dekretowego, którego rozpoznanie zainicjowane zostało ze strony następców prawnych właścicieli gruntu.

W dalszej kolejności należało więc rozważyć, czy zaniechanie wydania decyzji dekretowej w przepisany prawem terminie skutkowało powstaniem po stronie powodów szkody polegającej na utracie prawa własności czasowej gruntu nieruchomości hipotecznej oznaczonej numer (...) w następstwie wystąpienia przesłanek uniemożliwiających jego uwzględnienie, tj. faktów, iż składające się na nieruchomość poszczególne działki znajdują się w użytkowaniu wieczystym właścicieli lokali w budynku przy Al. (...) (działka (...)), bądź stanowią część drogi publicznej (działka (...)). Innymi słowy, czy rozpoznanie takiego wniosku w terminie mogłoby zapobiec zbyciu ustanowieniu prawa użytkowania wieczystego na rzecz podmiotu trzeciego przez pozwane (...) W. i przeprowadzenie przez (...) S.A. inwestycji budowlanej polegającej na wzniesieniu budynku usługowo-biurowo-mieszkalnego przy ul. (...) w W., a następnie do zbycia lokali powstałych w budynku na rzecz osób trzecich; a także zajęcia części nieruchomości pod drogę publiczną (działka (...)), w sposób niweczący możliwość pozytywnego uwzględnienia wniosku dekretowego. Stwierdzenie zaistnienia tak zidentyfikowanej szkody wymaga ustalenia tego, czy wniosek dekretowy B. i E. O. zostałby pozytywnie rozpoznany, gdyby organ upoważniony do jego załatwienia przestrzegał terminów procedury administracyjnej.

W świetle treści art. 7 ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1945 roku powodowie zobowiązani byli zatem udowodnić, że korzystnie z przedmiotowego gruntu dało się pogodzić z przeznaczeniem tego gruntu według planu zabudowania, przy czym jak podkreśla się w orzecznictwie, o spełnieniu tej przesłanki roszczenia z art. 7 ust. 2 dekretu decyduje plan zabudowy z chwili rozpoznania wniosku (tak Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale z dnia 26 listopada 2008 roku, I OPS 5/8, ONSA i WSA 2009/2/18). Tak więc dla ustalenia, czy zaniechanie wydania decyzji mogło narazić powodów na szkodę, decydujące znaczenie ma ocena, czy według planu zabudowy istniejącego w czasie, gdy wniosek taki powinien zostać rozpoznany, korzystanie z gruntu przez jego poprzednika prawnego dało się pogodzić z jego przeznaczeniem określonym w tym planie.

Niewątpliwie w ocenie Sądu powodowie wykazali, że korzystanie nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) oznaczonej nr hip. (...) dało się pogodzić z przeznaczeniem tego gruntu, przez cały okres od momentu złożenia wniosku dekretowego po dzień jego rozpoznania, według obowiązujących planów zabudowania w czasie, gdy rozpoznanie wniosku winno nastąpić w terminie 6 miesięcy od dnia jego złożenia, a nawet gdy kompetencja jego rozpoznania przeszła na Skarbu Państwa, a następnie (...) W.. Dalsze korzystanie z nieruchomości przez właściciela nieruchomości, jak wynika to z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, nie kolidowało z przeznaczeniem nieruchomości w planie zabudowania – zgodnie z art. 7 ust. 1 dekretu (...). Nie było zatem w tamtym czasie przeszkód do uwzględnienia wniosku płynących z obowiązującego wówczas planu zabudowania analizowanego przez pryzmat art. 7 ust. 2 dekretu (...). Przy czym zaznaczyć należy, że w uzasadnieniu decyzji dekretowej z dnia 8 listopada 2012 r., Prezydent (...) W. wskazał i potwierdził, że gdyby nie wystąpiły określone okoliczności faktyczne związane z ustanowieniem użytkowania wieczystego na rzecz osób trzecich, spadkobiercy dawnych współwłaścicieli mogliby korzystać z gruntu w sposób zgodny z jego aktualnym przeznaczeniem w planie miejscowym.

Niezałatwienie sprawy administracyjnej w terminie spowodowało najpierw w latach 60-tych przeznaczenie części nieruchomości hipotecznej nr (...) przy ul. (...) w W. obecnie stanowiącej część dz. ew. (...) na drogę publiczną, a następnie w dniu 24 października 1996 r. pozwoliło (...) W. na zawarcie ze spółką (...) S.A. umowy ustanowienia użytkowania wieczystego części gruntu dawnej nieruchomości (...) przy ul. (...) stanowiącego część dz. ew. (...) i przeniesienia własności budynku. Następnie spółka, która nabyła użytkowanie wieczyste, wybudowała na niej budynek usługowo-biurowo-mieszkalny, a następnie zbyła powstałe lokale na rzecz osób trzecich. Powodowie ponieśli zatem skutek zaniechania rozpoznania wniosku dekretowego w przepisany terminie szkodę wyrażającą się utratą wartości prawa użytkowania gruntu stanowiącego obecnie część działki ewidencyjnej o nr (...) o powierzchni 595 m⁽²⁾, z obrębu (...), co do której wniosek dekretowy został załatwiony odmownie w dniu 8 listopada 2012 roku. Jest to w ocenie Sądu szkoda pozostająca w normalnym związku przyczynowym z bezprawnym zaniechaniem pozwanego. Niewątpliwie od momentu kiedy rozpoznanie wniosku dekretowego leżało we właściwości (...) W. nic nie stało na przeszkodzie, aby w ustawowym terminie wniosek ten rozpoznać pozytywnie, bowiem powodowie mogli korzystać ze spornej nieruchomości zgodnie z przeznaczeniem tego gruntu określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, co potwierdziło pozwane (...) W. w uzasadnieniu wydanej w dniu 8 listopada 2012

r. decyzji. Dopiero bezprawne i zawinione zaniechanie przy rozpoznaniu wniosku dekretowego przyczyniło się do ustanowienia użytkownika wieczystego części gruntu dawnej nieruchomości (...) przy ul. (...) stanowiącego dz. ew. (...) i przeniesienia własności budynku na rzecz spółki (...) S.A., a finalnie do wydania w dniu 8 listopada 2012 r. decyzji odmawiającej powodom ustanowienia prawa użytkownika wieczystego do gruntu położonego w W. przy Al. (...) stanowiącego działki ewidencyjne nr (...) z obrębem (...) oraz nr (...) z obrębem (...) i wyrządzenia powodom szkody w postaci utraty wartości prawa użytkownika gruntu stanowiącego obecnie działkę ewidencyjną o nr (...) o powierzchni 595 m⁽²⁾, z obrębem (...). Podkreślenia wymaga, że w ocenie Sądu pozwane (...) W. świadome było istnienia wniosku dekretowego, jak i roszczeń powodów wysuwanych, co do spornego gruntu i pomimo tych okoliczności pozwany zawarł ze spółką (...) S.A. umowę ustanowienia użytkownika wieczystego i przeniesienia własności budynku, co przekreśliło, możliwość pozytywnego rozstrzygnięcia wniosku dekretowego.

Jeżeli chodzi o część nieruchomości hipotecznej nr. (...) przy ul. (...) w W. obecnie stanowiącej część dz. ew. (...), która przeznaczona została w latach 60-tych na drogę publiczną, to kwestię tego gruntu przesądził już Sąd Apelacyjny. W uzasadnieniu wydanego wyroku wskazał, że w sytuacji, gdy doszło do przeznaczenia tej działki na drogę publiczną w latach 60-tych, nie można mówić, by szkoda powodów pozostawała w związku przyczynowym ze zwłoką (...) W. w rozpoznaniu wniosku dekretowego, bowiem była wynikiem zaniechania zobowiązanego w tym czasie do rozpoznania wniosku dekretowego Skarbu Państwa. Tym samym, w tym zakresie nie zostały wykazane przez powodów wszystkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej (...) W. zaś powództwo w tej części nie zasługiwało na uwzględnienie. Z tych też względów Sąd oddalił w części wniosek strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego na okoliczność ustalenia wartości prawa użytkownika wieczystego do gruntu stanowiącego obecnie część działki (...) z dawnej nieruchomości hipotecznej, dla której prowadzona była księga hipoteczna nr (...), położona w W. przy ul. (...), obecnie Al. (...) według cen aktualnych w trzech wariantach.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd doszedł do przekonania, że zostały spełnione przesłanki z art. 417 § 1 k.c. i (...) W. ponosi odpowiedzialność za szkodę powodów polegającą na braku możliwości uzyskania prawa użytkownika wieczystego w stosunku do części działki o nr ewid. (...) o powierzchni 595 m².

Przysługujące powodom odszkodowanie zostało obliczone w oparciu o dopuszczony w sprawie dowód z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego T. G.. Sąd uznał, że miarodajną dla ustalenia wysokości odszkodowania będzie wartość prawa użytkownika wieczystego części działki ewidencyjnej nr (...) z obrębem (...) stanowiącej dawną nieruchomość hipoteczną nr hip. (...) zgodnie z jej stanem na dzień 24 października 1996 r. i według cen aktualnych. W ocenie Sądu właśnie czynności związane z ustanowieniem użytkownika wieczystego i sprzedażą budynku w dniu 24 października 1996 r., były jednym z istotnych elementów zawinionego zachowania pozwanego, które doprowadziło do powstania szkody, ale dopiero z dniem 8 listopada 2008 r., kiedy to decyzją odmówiono powodom ustanowienia użytkownika wieczystego do przedmiotowego gruntu. Ostatecznie zatem należało przyjąć, że powodom należy się odszkodowanie w wysokości ustalonej przez biegłego, który wskazał, że wartość prawa użytkownika wieczystego części działki ewidencyjnej nr (...) z obrębem (...) stanowiącej dawną nieruchomość hipoteczną nr hip. (...) zgodnie z jej stanem na dzień 24 października 1996 r. i według cen aktualnych wynosi 3 377 458 zł i taka kwota podlegała zasądzeniu od pozwanego (...) W., jako organu, którego zachowanie doprowadziło do powstania szkody. Z uwagi na fakt, iż spadek po E. O. oraz B. O. przysługuje powodom: P. O. w 1/4 części; A. J. w 1/4 części; T. O. (1) w 1/4 części; S. O. (1) w 1/4 części, zasądzeniu na rzecz każdego z powodów podlegało odszkodowanie w wysokości po kwota 844 364,50 zł (3 377 458 zł : 4).

O odsetkach ustawowych za opóźnienie od zasądzonych roszczeń orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.. Z uwagi na odszkodowawczy charakter roszczenia (art. 363 § 2 k.c.) odsetki zasądzono zgodnie z żądaniem pozwu od dnia następnego po dniu wydania wyroku.

Dalej idące powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

W tym miejscu należało odnieść się do zarzutów pozwanego (...) W., które Sąd ocenił jako bezzasadne.

Chybione jest twierdzenie pozwanego jakoby w przedmiotowej sprawie zastosowanie znalazł art. 417¹ § 3 k.c. Nie ulega wątpliwości, że zgodnie z podstawą faktyczną zakreśloną przez stronę powodową, dochodzone przez nich roszczenie związane jest ze szkodą powstałą na skutek zaniechania w postępowaniu administracyjnym, a więc nieuzyskaniem prawa użytkowania wieczystego gruntu na skutek braku działań organów administracji do momentu wydania decyzji w dniu 8 listopada 2012 r. W takiej sytuacji zastosowanie znajdzie art. 417 § 1 k.c. odnoszący się do kwestii szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, nie zaś art. 417¹ § 3 k.c. odnoszący się do kwestii kiedy szkoda wyrządzona została przez niewydanie orzeczenia lub decyzji.

Negatywnie ocenić także należało zarzut przyczynienia się powodów do powstania szkody, którego pozwane (...) W. upatrywało w bezczynności powodów i nieskładaniu wniosków i skarg w toku postępowania dekretowego. W pierwszej kolejności wskazać trzeba, że prawidłowo i terminowo prowadzone postępowanie przez organy administracyjne nie wymagałoby jakichkolwiek interwencji ze strony powodów wymagających składania wniosków i skarg oraz skutkowałoby pozytywnym rozpoznaniem wniosku, zaś organ administracji w przedmiotowej sprawie nie podejmowały żadnych czynności by wniosek dekretowy rozpoznać. Ponadto w przekonaniu Sądu powodom, ani ich poprzednikom prawnym nie sposób postawić zarzutu obiektywnie nieprawidłowego postępowania zważywszy na wskazane w uzasadnieniu decyzji z dnia 8 listopada 2012 roku przyczyny odmowy uwzględnienia wniosku dekretowego. Ponadto jak wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego jeden z następców prawnych współwłaścicieli nieruchomości (...) zwracał się w 1991 r. do pozwanego z wnioskiem o wpłatę odszkodowania za przejętą nieruchomość. Skoro powodem odmowy było zawarcie umowy ustanowienia prawa użytkowania wieczystego części gruntu dawnej nieruchomości (...) stanowiącego obecnie dz. ew. (...) i przeniesienia własności budynku na rzecz spółki (...) S.A., ze świadomością pozwanego, iż wobec nieruchomości toczy się postępowanie dekretowe, to bez wątpienia jakiegokolwiek kroki, które podejmowane byłyby na przestrzeni kilkudziesięciu lat przez powodów bądź ich poprzedników prawnych nie zmieniłyby tego stanu rzeczy.

Nie sposób podzielić także twierdzenia pozwanego Miasta (...), że zaniechanie w rozpoznaniu wniosku dekretowego wywołane było koniecznością zakończenia postępowań spadkowych i niedostarczeniem przez następców prawnych orzeczeń w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku, co uniemożliwiało organowi ustalenie kręgu spadkobierców. Jak już wyżej wskazywano organ nie podejmował z własnej inicjatywy żadnych czynności celem rozpoznania wniosku dekretowego, gdyby takowe prowadził, to wezwałby uczestników postępowania administracyjnego do przedłożenia dokumentów umożliwiających ustalenie kręgu spadkobierców i zakończył postępowanie wydając decyzję.

Orzekając o kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. rozdzielając koszty procesu stosunkowo. Każdy z powodów po sprecyzowaniu powództwa wnosił o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 1 267 110,25 zł, natomiast orzeczone wyrokiem kwoty wynoszą 844 364,50 zł, tak więc każdy z powodów wygrał swój proces w 66,64 %, a przegrał w 33,36 %. Stąd też Sąd dokonał stosunkowego rozdzielania kosztów pomiędzy każdym z powodów, a pozwanym (...) W. w ten sposób, że każdy z powodów ponosi koszty swojego procesu w wysokości 33,36 %, natomiast pozwany ponosi koszty tych procesów w wysokości 66,64 %. Szczegółowe wyliczenie kosztów Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu stosownie do treści art. 108 § 1 k.p.c.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w wyroku.